

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 27. a 28.6.2012

- 1. Petícia občanov- protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave**
 - 2. Petícia za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody**
-

Predkladateľ:

Milan Ftáčnik v.r.
primátor hlavného mesta SR Bratislavy

Zodpovedný:

Marián Miškanin v.r.
riaditeľ kancelárie primátora

Spracovateľ:

Mária Pulcová v.r.
útvár vybavovania sťažností a petícií

Materiál obsahuje:

- 1.Návrh uznesenia
- 2.Dôvodovú správu
- 3.Petíciu občanov- protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave
- 4.Uznesenie MsR č.438 /2012 zo dňa 15.3.2012
- 5.Výpis zo zápisnice z rokovania komisie kultúry a ochrany historických pamiatok zo dňa 12.3.2012
6. Petícia za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody
7. Uznesenie MsR č. 476/2012 zo dňa 12.4.2012
8. Výpis zo zápisnice z rokovania komisie kultúry a ochrany historických pamiatok zo dňa 18.4.2012
9. Odborná analýza k pomníkovej problematike na Nám. Ľ. Štúra v Bratislave

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

A. berie na vedomie

1. Petíciu občanov- protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave.
2. Petíciu za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody.

B. nesúhlasí

s premiestnením súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave.

C. odporúča

umiestniť monument Márie Terézie na iné vhodné miesto v súlade s pripravovanými „Pravidlami postupu pri evidovaní, umiestňovaní, premiestňovaní a demontáži pomníkov, pamätníkov a umeleckých diel a evidovaní pamätných tabúl v Bratislave“.

Dôvodová správa

1. Dňa 27.1.2012 bola do podateľne Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy doručená predsedom Matice slovenskej Mariánom Tkáčom „Petícia občanov - protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave“, ktorú podporilo svojimi podpismi 10 273 občanov z celého Slovenska. Nakoľko podaná petícia nespĺňala náležitosti petície podľa § 5 zákona č.85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov, bola Matici slovenskej zaslaná výzva na odstránenie nedostatkov. Predmetná petícia bola po odstránení nedostatkov doručená do podateľne magistrátu dňa 29.2.2012. Do uvedeného dátumu petíciu podporilo celkom 11 221 občanov. Z celkového počtu podpisov občanov je podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov platných 10 986 podpisov.

Pomník Ľudovíta Štúra, kodifikátora spisovnej slovenčiny, politika, pedagóga, básnika a publicistu, jedného z ústredných osobností slovenského kultúrno-politického života polovice 19. storočia, je umiestnený na Námestí Ľudovíta Štúra od roku 1972. Pomník tvorí mramorový podstavec s bronzovou tabuľou, na podstavci mramorový pylón a bronzové sochy, text na pomníku je: Ľudovít Štúr, slovenský národný buditeľ 1815-1856. Je venovaný osobnosti Ľudovíta Štúra, ako aj celkovo hnutiu štúrovcov, ktoré reprezentuje v slovenskej spoločnosti hodnoty humanity, demokratickosti a úcty k slobode všetkých národov. Zároveň je dôstojnou pripomienkou osobností slovenských dejín na voľnom priestranstve hlavného mesta a prirodzenou a už tradičnou súčasťou Bratislavy takmer pol storočia.

Podľa schválených Zásad vybavovania petícií v podmienkach samosprávy hlavného mesta SR Bratislavy primátor predkladá petíciu, ktorá obsahuje viac ako 3000 podpisov na rokovanie mestského zastupiteľstva.

Text petície: „My občania Slovenskej republiky obraciame sa na zainteresované orgány štátnej správy a samosprávy hlavného mesta SR Bratislavy so zásadným protestom proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave.“

2. Dňa 19.3.2012 bola do podateľne Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy doručená „Petícia za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody“, ktorú podal Mgr. Maroš Mačuha PhD., výkonný riaditeľ Bratislavského okrášľovacieho spolku. Petíciu podporilo svojimi podpismi 5095 občanov z celého Slovenska. Z celkového počtu podpisov občanov je podľa zákona č.85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov platných 4776 podpisov.

Podľa schválených Zásad vybavovania petícií v podmienkach samosprávy hlavného mesta SR Bratislavy primátor predkladá petíciu, ktorá obsahuje viac ako 3000 podpisov na rokovanie mestského zastupiteľstva.

Bratislavský okrášľovací spolok sa obrátil na Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu (ďalej len „hlavné mesto“) vo veci návratu súsošia Márie Terézie na jej pôvodné miesto listom zo dňa 21.1.2012. Uvedeným podnetom sa zaoberala komisia kultúry a ochrany historických pamiatok Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „komisia“).

Komisia vo svojom stanovisku odporučila vedeniu hlavného mesta rokovať o zámere znovupostavenia pomníka Márie Terézie v Bratislave s Bratislavským okrášľovacím spolkom a tiež odporučila hľadať komplexné riešenie umiestňovania pomníkov, pamätníkov a umeleckých diel na verejných priestranstvách v hlavnom meste.

Iniciatíva Bratislavského okrášľovacieho spolku, ktorá navrhuje znovupostaviť pomník (súsošie) Márie Terézie na Námestie Ľudovíta Štúra a súsošie Štúrovcov premiestniť na Námestie slobody, vyvolala veľký ohlas a diskusiu. V dôsledku toho sa na hlavné mesto obracali s vyjadrením svojho stanoviska viacerí občania odborné organizácie, cirkvi, spolky a ďalšie inštitúcie. V stanoviskách, ktoré boli doručené hlavnému mestu, prevažovali negatívne postoje najmä k premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra.

Súsošie Márie Terézie bolo v priestore terajšieho Námestia Ľudovíta Štúra umiestnené v rokoch 1897 – 1921, v rokoch 1938 – 1954 bol na námestí umiestnený pomník M.R. Štefánika a od roku 1972 je na námestí umiestnený pomník Ľudovíta Štúra, ktorý je najdlhšie umiestneným pomníkom na uvedenom námestí.

Problematika umiestňovania a premiestňovania pomníkov, pamätníkov a umeleckých diel na verejných priestranstvách mesta je veľmi citlivo vnímaná obyvateľmi, aj odbornou verejnosťou. Hlavné mesto v súčasnosti pripravuje „Pravidlá postupu pri evidovaní, umiestňovaní, premiestňovaní a demontáži pomníkov, pamätníkov a umeleckých diel a evidovaní pamätných tabúl v Bratislave“ a v spolupráci s Mestským ústavom ochrany pamiatok v Bratislave aj „Konceptiu narábania s pomníkmi, pamätníkmi, výtvarnými dielami a pamätnými tabuľami na verejných priestranstvách v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave“. Návrh koncepcie bol одобrený Komisiou kultúry a ochrany historických pamiatok hlavného mesta a následne schválený primátorom hlavného mesta dňa 30. apríla 2012.

Na základe hodnotových kritérií obsiahnutých v návrhu Koncepcie vypracoval Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave odborný posudok k problematike pomníkov na Štúrovom námestí v Bratislave. Porovnávacou hodnotovou analýzou existujúceho pomníka štúrovcov a navrhovanej kópie miléniového pomníka dospel spracovateľ k uzáveru, že uvedeným hodnotiacim princípom zodpovedá vo väčšej miere pomník štúrovcov.

Výsledkom tohto odborného posúdenia zodpovedá aj spôsob vybavenia oboch predložených petícií, uvedený v návrhu uznesenia.

**PRESEDA
MATICE
SLOVENSKEJ**

GRÖSSLINGOVA 23
812 51 BRATISLAVA

MAG0P00DZLQU

Váž.pán
Milan Ftáčnik
Primátor
Primaciálne nám.1
814 99 Bratislava

MAG0P00DY062

Vážený pán primátor

MAGISTRÁT HL. M. SR BRATISLAVY	
29-02-2012	
Podľačiar: 48007	Číslo spravy:
Prílohy: listy	Vybavenie:

Dňa 27. januára 2012 v podateľni Magistrátu hlavného mesta Bratislavy odovzdal predseda Matice slovenskej Marián Tkáč „Petíciu občanov proti premiestneniu súsošia štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave“. Privítali by sme, keby sa v najbližších dňoch petíciou zaoberali príslušné orgány hlavného mesta Bratislavy.

Za Petičný výbor :

- 1.Marián Tkáč
- 2.Drahošlav Machala
- 3.Marián Gešper
- 4.Jaroslav Rezník
- 5.Ján Eštok
- 6.Imrich Sedlák
- 7.Pavol Mačala
- 8.Jaroslava Môcová
- 9.Dagmar Matyášková

Jelenia 3, 851 01 Bratislava
Zochova 16/IX, 811 03 Bratislava
Dlhá 777, 093 01 Vranov nad Topľou
Ľuda Zúbka 119/3, 841 01 Bratislava
Lieskova 334/13, 071 01 Michalovce
Námestie J.C.Hronského 1, 036 52 Martin
09435 Jastrabie nad Topľou 98, okr Vran.nTopľ.
C.Majerníka 11/37, 036 01 Martin
Horné Rakovce, 1395/25, 03901 Turč.Teplice

Poverený na zastupovanie v styku s príslušnými orgánmi je :
Marián Tkáč Grosslingova 23, 812 51 Bratislava
(0918904 965 v.z.),
0918 904 941

S úctivým pozdravom

Katarína Belická
Riaditeľka sekretariátu a správcu MS

V Bratislave 31. januára 2012

MATICA SLOVENSKA
GROSSLINGOVA 23
BRATISLAVA

H.221 PODPISOV.

MAGISTRÁT HL. M. SR BRATISLAVY	
29-02-2012	
Podacie číslo:	Číslo zpsu:
Prílohy/ listy:	Význam:

PETÍCIA OBČANOV

1.

My občania Slovenskej republiky
obraciame sa na zainteresované orgány štátnej správy a samosprávy hlavného
mesta SR Bratislavy so zásadným protestom proti premiestneniu súsošia
štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave.

Por.č.	Meno a priezvisko	Bydlisko	Podpis
1.	ZUZANA SKALNÍKOVÁ	BEATRISLAV ŠEVČENKOVA 10, BA 85107	Skalníková
2.	MARTINA BODNÁROVÁ	PH 02 BRATISLAVA HEIDUKOVA 18, BA	M. Bodnárová
3.	VIEA PISOVÁ	PH 09 BRATISLAVA DOSTOJ. RÁD 13	Pisová
4.	K. KOPPELŠOVÁ	PH 02 BRATISLAVA Kotrebická 35	Koppešová
5.	Katarína Koprínová	PH 08 Yidátske 47, Bratislava	Koprínová
6.	Gergely Sedlák	BR 01 Károlyi 30, Bratislava	Sedlák
7.	Elena Battková	BR 01 Ladziarskeho 12, Bratislava	Battková
8.	Milan Jakš	PH 04 BA, Donnerova 31, Bratislava	Jakš
9.	Michal Pindroch	BR 01 Jagého 19, Bratislava	Pindroch
10.	Enikő JURÁSOVÁ	Dohnányho 8102 BRATISLAVA	Jurášová
11.	Anna Melldorfer	PH 08 Dohnányho 8 Bratislava	Melldorfer
12.	Furola Maláková	PH 08 Dohnányho 8 Bratislava	Maláková
13.	Mgr. Ivica KLIEŠT	PH 08 Dohnányho 10, Bratislava	Kliešt
14.	Helena FISCHEROVÁ	PH 04 DONNEROVA 29, Bratislava	H. Fischerová
15.	Elena Matějková, Mgr.	PH 01 Beňouškého 19, Bratislava	Matějková
16.	JARINA STANOVÁ	PH 04 LOHÁČOVSKÁ 31, BRATISLAVA	Stanová
17.	MARINA ŠANKOVÁ	PH 03 NAJERSKÝ RAD 67, 8301 KRUPKA	Šanková
18.	VIERA CIBULKOVÁ	PH 03 Klimentova 79 Bratislava	Cibulková
19.	Viera Klimentová	PH 02 Klimentova 25 Bratislava	Klimentová
20.	Diána HAVALDA	PH 03 Čmelikova 13, BRATISLAVA	Havaldová

Fyzická osoba svojím podpisom na tejto petícii v súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v platnom znení udeľuje súhlas petičnému výboru na spracovanie poskytnutých osobných údajov výlučne na ciele súvisiace s podaním petície.

Za petičný výbor: Marián Tkáč, Drahoslav Machala, Marián Gešper, Jaroslav Rezník, Ján Eštok, Imrich Sedlák, Pavol Mačala, Jaroslava Mőcová, Dagmar Matiašková Ferencová.

Petičné hárky zasielajte na adresu petičného výboru: Matica slovenská, Mudroňova 1, 036 52 Martin

MARIAN TKAC
GROSSLINGOVA 23
1251 BRATISLAVA

Marián

Petícia občanov – protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave

Kód uzn.: 18.1.1

Uznesenie č. 438/2012

zo dňa 15. 03. 2012

Mestská rada po prerokovaní materiálu

A. berie na vedomie

petíciu občanov – protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave.

B. odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy

prerokovať petíciu až po predložení pravidiel postupu pri evidovaní, umiestňovaní, premiestňovaní a demontáži pomníkov, pamätníkov a výtvarných diel a evidovaní pamätných tabúl na území hlavného mesta SR Bratislavy.

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok
Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy

Výpis zo zápisnice z rokovania komisie zo dňa 12.3.2012

K bodu 1

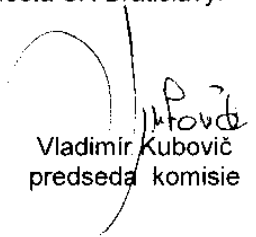
Petícia občanov- protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave

Uznesenie

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok MsZ :

- berie na vedomie Petíciu občanov - protest proti premiestneniu súsošia Štúrovcov z Námestia Ľudovíta Štúra v Bratislave
- odporúča zaoberať sa predmetom petície až po predložení konkrétneho návrhu na premiestnenie pomníka Štúrovcov a prijatí pravidiel postupu pri evidovaní, umiestňovaní, premiestňovaní a demontáži pomníkov, pamätníkov a výtvarných diel a evidovaní pamätných tabúl na území hlavného mesta SR Bratislavy.

Prítomní: 9 Za: 9 Proti: 0 Zdržal sa: 0

Vladimír Kubovič
predseda komisie

Bratislavský okrásľovací spoločnosť, o.z.

Zelená 6, 811 01 Bratislava

Kancelária: Palác Motešických, Laurinská 8 811 01 Bratislava

Tel.: +421 911 210 138 E-mail: macuha@bos-bratislava.sk

www.bos-bratislava.sk

PK1

Doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc.,
primátor hl. m. SR Bratislavy

MAGISTRÁT HL. M. SR BRATISLAVY	
19-03-2012	
Podanie: 02625	Číslo spisu:
Prílohy: 1	Výbava:

Vážený pán primátor

V liste zo dňa 23.2.2012 ste nás vyzvali k predloženiu našej petície za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na námestie Slobody. Chceli by sme, aby naša petícia bola predmetom rokovania mestského zastupiteľstva vo Vami avizovanom termíne.

Z tohto dôvodu Vám predkladáme 207 našich vyplnených petičných hárkov s počtom podpisov 5095.

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu medzi mestom Bratislava a Bratislavským okrásľovacím spolkom.

S pozdravom

V Bratislave, dňa 19.3.2012

Mgr. Maroš Mačuha, PhD.

výkonný riaditeľ

PETIČNÁ LISTINA

Podporujem iniciatívu Bratislavského okrášľovacieho spolku
za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto
a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na námestie Slobody.

p. č.	Meno a priezvisko	Trvalé bydlisko (ulica, č. domu, mesto)	Podpis
1	F. ŠKORER	Medená 8, 8102 BA	[Signature]
2	BOŽENA PODLUCKÁ	DUNAJSKÁ 24, BRATISLAVA	[Signature]
3	MICHAL TAČOVSKÝ	HEYDOVSKÉHO 16, BRATISLAVA	[Signature]
4	Daniela Ľunkovíková	Lenardova 8, Bratislava	[Signature]
5	Hana Jerská	Medená 33, Bratislava	[Signature]
6	F. DAVÍDOVÁ	Telčská 9 BA	[Signature]
7	Martina Elšíková	U. M. D. 93/90 9001, MA	[Signature]
8	Juraj Zambový	Kurčimova 34 Smolenice	[Signature]
9	MILAN POLIČEK	Polčanova 4 - BA	[Signature]
10	JOSEF VABKA	GALLAYOVA 6 BA	[Signature]
11	Marín Bartíšek	Gomardova 19, BA	[Signature]
12	Jolana Bartíškova	Kafendova 28, BA	[Signature]
13	Sarka Sikyrová	Križna 17 811 04 Bratislava	[Signature]
14	JAN KURČEK	KOUVETKA 25 BA	[Signature]
15	Angelika Hlemichová	Kriva 89 Dobruška	[Signature]
16	Ľubomír MARTINEC	VAJANSKÉHO NABR. 15, BA	[Signature]
17	Andrea MARTINCOVÁ	VAJANSKÉHO NABR. 15, BA	[Signature]
18	Peter Telník	Viglárdova 19, Bratislava	[Signature]
19	MAŘIA ŠVŠTORAL	Š. H. rova 18 Senec	[Signature]
20	JAN KOVÁČIK	BROSKA 1, BRATISLAVA	[Signature]
21	JUDITA GRÁCOVÁ	ZA MOČAR 1, BRATIS	[Signature]
22	Ján Kráň	Bredon 6 BA	[Signature]
23	Norbert Samel	Komárovická 20, Blava (Bratislava)	[Signature]
24	PANA KNECOVÁ	SOKOLSKÁ 4, 8104 BRATISLAVA	[Signature]
25	GABRIELA ŠALINTOVÁ	Břehumínská 520 BA	[Signature]

Petícia za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody

Kód uzn.: 18.1.1

Uznesenie č. 476/2012

zo dňa 12. 04. 2012

Mestská rada po prerokovaní materiálu

A. berie na vedomie

petíciu za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody.

B. odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hl. mesta SR Bratislavy

prerokovať petíciu až po predložení koncepcie a pravidiel postupu pri evidovaní, umiestňovaní, premiestňovaní a demontáži pomníkov, pamätníkov a výtvarných diel a evidovaní pamätných tabúl na území hlavného mesta SR Bratislavy.

- - -

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok
Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy

Výpis zo zápisnice z rokovania komisie zo dňa 18.4.2012

K bodu 2

Petícia za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody

Uznesenie

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok MsZ v súčasnosti neodporúča vyhovieť petícii za návrat monumentu Márie Terézie na pôvodné miesto a dôstojný presun súsošia Štúrovcov na Námestie slobody

Hlasovanie:

Prítomní: 6 Za: 6 Proti: 0 Zdržal sa: 0

Mgr. Vladimír Kubovič
predseda komisie

ODBORNÁ ANALÝZA

K POMNÍKOVEJ PROBLEMATIKE NA NÁM. L. ŠTÚRA V BRATISLAVE

**vypracovaná na základe návrhu „Koncepcie narábania s pomníkmi, pamätníkmi,
výtvarnými dielami a pamätnými tabuľami na verejných priestranstvách v Bratislave“
(návrh schválený p.primátorom dňa 30.04.2012)**

JÚN 2012

POROVNÁVACIA ANALÝZA

Lokalita:	námestie Ľudovíta Štúra v Bratislave
Predmet 1:	pomník štúrovcov
Predmet 2:	kópia miléniového pomníka s Máriou Teréziou (zámer)
Kritérium:	princípy hodnotenia obsiahnuté v „<u>Koncepcii narábania s pomníkmi, pamätníkmi, výtvarnými dielami a pamätnými tabuľami na verejných priestranstvách v Bratislave</u>“: A. Princíp významu pre štát a obec B. Princíp väzby na danú lokalitu C. Princíp zachovania mierky v danom priestore D. Princíp rešpektovania existujúcich artefaktov E. Princíp dôstojného prostredia

Hodnotenie predmetu 1

A. Princíp významu

Idea, ktorú symbolicky zastupuje pomník štúrovcov, má štátotvorný význam pre štátny útvar, ktorý tu v súčasnosti existuje.

B. Princíp väzby na danú lokalitu

Pomník štúrovcov vykazuje dva typy väzieb na lokalitu, v ktorej sa nachádza:

- väzba toponymická – súlad názvu pomníka s názvom námestia;
- väzba časová – existencia pomníka na tomto mieste počas posledných 39 rokov (1973-2012)

C. Princíp zachovania mierky v danom priestore

Pomník bol projektovaný špecificky do tohto priestoru (arch. Salay, soch. Bartfay).

D. Princíp rešpektovania existujúcich artefaktov

Pomník nie je v danom priestore v konflikte so žiadnymi artefaktmi.

E. Princíp dôstojného prostredia

Okolité prostredie pomníka bolo v čase vzniku pomníka (1973) očistené od rušivých prvkov. Mierne rušivým prvkom je vedenie električkovej trasy v bezprostrednej blízkosti pomníka.

Hodnotenie predmetu 2

A. Princíp významu

Idea, ktorú symbolicky zastupoval miléniový pomník (s cisárovnou Máriou Teréziou), mala štátotvorný význam pre historický štátny útvar Rakúsko-Uhorska, ktorý už v súčasnosti neexistuje.

Pre mesto Bratislavu (vtedy Pressburg / Pozsony) zriadenie miléniového pomníka nemalo veľký význam, nakoľko vtedy už nebolo hlavným mestom kráľovstva. Postava samotnej cisárovnej Márie Terézie je z historického pohľadu pre mesto dôležitá, nakoľko za jej panovania zaznamenalo toto mesto nebývalý kultúrny, hospodársky aj stavebný rozmach.

B. Princíp väzby na danú lokalitu

Miléniový pomník (s cisárovnou Máriou Teréziou) vykazuje dva typy väzieb na lokalitu, v ktorej sa nachádza:

- väzba historická – situovanie pomníka na mieste korunovačného pahorku, ktorý tu stál v rokoch 1775 až 1870;
- väzba časová – existencia pomníka na tomto mieste počas 24 rokov (1997-1921).

C. Princíp zachovania mierky v danom priestore

Pomník bol navrhnutý špecificky do tohto priestoru (sochár J. Fadrusz).

D. Princíp rešpektovania existujúcich artefaktov

Pomník nie je v danom priestore v konflikte so žiadnymi artefaktmi.

E. Princíp dôstojného prostredia

Okolité prostredie pomníka bolo v čase vzniku pomníka (1897) očistené od rušivých prvkov. Mierne rušivým prvkom bolo trasovanie železnice v bezprostrednej blízkosti pomníka.

Vyhodnotenie

Z hľadiska princípu významu, ktorý je najdôležitejším kritériom hodnotenia, má pre súčasný štátny útvar a aj pre Bratislavu (ako hlavné mesto SR) z oboch posudzovaných pomníkov väčší význam **pomník štúrovcov**.

Z hľadiska princípu väzby na danú lokalitu majú oba pomníky vzťah k tejto lokalite, aj keď sa jedná o neporovnateľné typy vzťahov (väzba toponymická versus väzba historická). Z časového hľadiska má dlhšie trvajúcu väzbu k tomuto priestoru **pomník štúrovcov**.

Z hľadiska ďalších troch princípov (C, D, E) sú výsledky hodnotenia veľmi podobné a nevykazujú závažné odchýlky.

Podľa kritérií hodnotenia, obsiahnutých v smerodatnom materiáli „Koncepcia narábania s pomníkmi, pamätníkmi, výtvarnými dielami a pamätnými tabuľami v Bratislave“, zodpovedá vo väčšej miere uvedeným princípom pomník štúrovcov.

Návrh opatrení:

- 1/ ponechať pomník štúrovcov na súčasnom mieste a v súčasnej podobe;
- 2/ iniciovať postavenie pomníka cisárovnej Márie Terézie z titulu jej nepopierateľných zásluh o rozvoj mesta Bratislavy (Pressburg / Pozsony) na inom vhodnom mieste v centre mesta, prostredníctvom architektonicko-výtvarnej súťaže.

Odporúčané lokality pre postavenie pomníka Márie Terézie:

- a/ Bratislavský hrad – býv. baroková záhrada na severnej terase
(založená na pokyn cisárovnej Márie Terézie);
- b/ centrálné námestie v rámci novej zástavby na Zuckermändli
(býv. štvrť – súčasť Tereziánskeho mesta);
- c/ ťažiskový priestor v rámci novej zástavby na Vydrici
(býv. štvrť – súčasť Tereziánskeho mesta).

V Bratislave dňa 6. júna 2012.

PhDr. Ivo Štassel